

Dominik Pick

„Solidarność” 1980–1981. Ruch wolnościowy i społeczny

Ruch społeczny i zarazem Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” jest przykładem wyjątkowej w skali świata samoorganizacji społeczeństwa przeciwko dyktaturze. Zaangażowanych w nią ludzi wiązał wspólny cel ograniczenia samowoli władz komunistycznych oraz poprawy sytuacji gospodarczej i społecznej w Polsce. Postulaty ekonomiczne i społeczne, takie jak rejestracja niezależnych od władz związków zawodowych, zagwarantowanie prawa do strajku, podniesienie wynagrodzenia czy wprowadzenie trzyletnich urlopów macierzyńskich przeplatały się z żądaniami politycznymi. Domagano się przestrzegania Konstytucji, zapewnienia wolności słowa, druku i publikacji, a także zwolnienia więźniów politycznych.

W latach 1980–1981 pierwszy raz w dziejach Polski ruch społeczny zjednoczył tak wiele różnych grup i warstw społecznych: robotników, rolników, intelektualistów, studentów, urzędników itd. Główny ton nadawali robotnicy i inni przedstawiciele świata pracy. Dążenia te aktywnie wsparły elity intelektualne i artystyczne. Sukces „Solidarności” był więc możliwy dzięki współpracy i solidarności całego społeczeństwa.

Prezentowane tu dokumenty są wyborem najważniejszych źródeł przedstawiających powstanie, działania i likwidację „Solidarności” w wyniku stanu wojennego wprowadzonego 13 grudnia 1981 r. Źródłom towarzyszą artykuły naukowe prezentujące najważniejsze kwestie ruchu społecznego. Uzupełnione są one o materiał ikonograficzny udostępniony przez Europejskie Centrum Solidarności w Gdańsku.